

Az Állami Számvevőszék jelentése a felnőttképzésről

2006 és 2009 között a hazai felnőttképzés bonyolult és hiányos volt, az intézményrendszer pedig erősen tagolt maradt a működés kereteinek gyakori változtatása ellenére is – állapította meg az Állami Számvevőszék (ÁSZ) tavaly év végén kiadott jelentése.

Az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének szempontjait az ÁSZKUT 2009-ben készített „*A felnőttképzési rendszerek hatékonysága nemzetközi összehasonlításban*” című tanulmánya alapján dolgozta ki. A vizsgálat nem a teljes felnőttképzési ágazatot érintette, kizárólag a támogatott képzést megvalósító, iskolarendszeren kívüli, szakmai képzést megalapozó vagy azt nyújtó képzéseket irányító, szervező és lebonyolító szervekre terjedt ki – olvasható a jelentésben. A vizsgálat célja annak értékelése volt, hogy a közpénzből megvalósuló felnőttképzés eredményes volt-e a gazdaság munkaerőigényének kielégítése szempontjából, hogy az önkormányzati fenntartású vagy alapítású szakképző szervek milyen arányban bekapcsolódtak felnőttképzésbe, illetve, hogy a felnőttképzés meghatározott feltételrendszere és a felnőttképzési célok megvalósultak-e.

A jelentés megállapította, hogy a modulrendszerű Országos Képzési Jegyzék (OKJ), illetve a moduláris képzés bevezetése megteremtette a rugalmasabb képzés lehetőségét, ugyanakkor a felnőttképzéssel kapcsolatos jogszabályok változtatása nélkül a gazdaság munkaerő igényeivel és a felnőttképzési feladatok megvalósításával szemben hatott. Kiemeli, hogy a felnőttképzési törvény a számtalan módosítás ellenére sem határozta meg a támogatott képzések eredményességi és hatékonysági elvárásait, és az egész életen át tartó tanulás hosszú távú fejlesztési irányait.

A többszintű és esetenként közvetett irányítási mód miatt a felnőttképzésben közreműködő szervezetek kapcsolata bonyolult volt, ami problémát jelentett a rendkívül nagyszámú képző szervet magában foglaló rendszerben.

A felnőttképzési források nem követték az álláskereső létszámának emelkedését és nem segítették kellően az elmaradott térségek felzárkóztatását. A nyilvántartott álláskereső havi átlagos létszáma 2006 és 2009 évre 42,8%-kal nőtt, ellenben a felnőttképzésért felelős minisztérium által kimutatott, felnőttképzésre és a felnőttképzés fejlesztésére fordított államháztartási források mindössze 2,1%-kal emelkedtek ugyanebben az időszakban. A regionális munkaügyi központok által nyújtott támogatások 13,2%-kal növekedtek. A vizsgált időszakban az állami pénzeszközök felhasználása nem csökkentette a régiók közötti fejlettségi különbségeket – állapítja meg a jelentés.

Az önkormányzati intézmények pénzügyi erőforrásaiknak csak kis részét költötték le a felnőttképzési célokra. Ugyan a gazdaság képzési igényeinek közvetítését kívánták elősegíteni az önkormányzatok által alapított TISZK-ek, azonban a vizsgált térségi integrált szakképző központok uniós támogatásból képzőhelyi kapacitásaik 4,2%-át fordították felnőttképzésre valamint az állami forrásokból működtetett felnőttképző intézmények szervezeti együttműködése sem valósult meg.

Az ÁSZ úgy véli, hogy a támogatott képzések szerkezet csak részben felelt meg a gazdaság elvárásainak, bár az ilyen tanfolyamokon sikeresen vizsgázók elhelyezkedési aránya 2006-ban 49,6% volt, ami 2008-ra 53%-ra növekedett. A támogatott képzések hatékonysága azonban visszaesett, mert az egy elhelyezkedett hallgató képzésre fordított támogatás 66%-kal emelkedett ebben az időszakban.

Az ÁSZ javasolja, hogy módosítsák a felnőttképzési törvényt, és határozzák meg a támogatott felnőttképzés eredményességi és hatékonysági követelményeit, ezzel együtt alakítsák ki az ezek mérését, értékelését támogató információs rendszert. Javasolja továbbá, hogy a miniszter feladatköre terjedjen ki a felnőttképzés működtetéséhez, fejlesztéséhez szükséges és realizált források felmérésére, számbavételére, értékelésére, a feladatok és a források összhangjának megteremtése érdekében.